

правовому значенні.

Таким чином, Україна, укладаючи або ратифікуючу міжнародний договір (угоду), не тільки бере на себе зобов'язання виконати його, але і за допомогою державного примусу, повинна забезпечити його суворе виконання в межах своєї компетенції до всіх суб'єктів права, незалежно від правового статусу останніх. Більш того, багатостороння угода або двостороння угода, у будь-якому випадку, стає частиною національного законодавства України та має перевагу над іншими джерелами права.

Список використаних джерел

1. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04.
2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118.
3. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23.08.1978 р. (дата приєднання України 17.09.1992 р.) // Офіційний вісник України. – 2008. – № 20. – Ст. 584
4. Конституція України //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Закон України “Про міжнародні договори України” // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 50, ст.540 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

**Аспірант, асистент секції
конституційного, адміністративного та
міжнародного права кафедри державно-
правових дисциплін Юридичного
факультету Університету економіки та
права КРОК**

Шеляженко Юрій Вадимович¹

ВИЗНАННЯ АВТОНОМІЇ ОБ'ЄКТІВ ТА СУБ'ЄКТІВ ПРАВА ЯК МЕТОДИЧНА ПЕРЕДУМОВА ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження права як форми свободи, обмеженої справедливими причинно-наслідковими зв'язками, потребують надійної теоретико-методичної основи для досягнення повноти, достовірності та неупередженості здобутого наукового знання. У цих тезах буде аргументовано, що такою основою є принципове визнання притаманності самостійної логіки індивідуального існування «як такого» (*per se*), «за своїми законами» – тобто, автономії – як кожному активному елементу правових процесів (суб'єкту права), так і кожному пасивному елементу правових процесів (об'єкту права), та подальше практичне дослідження цієї автономії.

Беручи за основу прагматичну максиму «практика – критерій істини», слід визнати, що її застосування в суспільних та гуманітарних науках потребує більшої обережності, ніж у природничих науках, оскільки життя людини і суспільства не є механістичним. Суд може ухвалювати різні рішення у схожих ситуаціях, за схожі протиправні діяння в різних правових системах може бути встановлена суттєво різна відповідальність. Хоча у правознавстві загалом і науці полісінгу зокрема можна виділити універсальні принципи, дійсні у будь-якій правовій системі, важко буде знайти серед країн світу дві цілком подібні доктрини права та правозастосування.

Точні вимірювання теж не завжди є надійними. Скажімо, результати

¹ Науковий керівник: Француз-Яковець Т.А.

соціологічних опитувань не є строго повторюваними. Навіть за умови цілковитої добросовісності дослідника, уникнення сценаріїв постановки питань із запрограмованими відповідями, суспільна думка може мінятися в силу різних екзогенних і ендогенних факторів, включаючи власне факт проведення опитування. Феномен пов'язаності дослідження із досліджуваним явищем в умовах стохастичної волатильності не є суто соціальним, він подібний до принципу невизначеності в квантовій механіці. Машинні алгоритми дають збої, моделі природних явищ не тотожні явищам.

Академік Володимир Копейчиков у монографії «Народовладдя і особистість» зазначає: «Особистість – це не пасивний продукт суспільної взаємодії, а живий і активний суб'єкт, що володіє автономією в своєму розвитку і має свою внутрішню структуру, яка не співпадає з суспільною. Особистості притаманна певна свобода, самостійність у своєму формуванні, діяльності та розвитку. На жаль, у минулі роки ці якості особистості повністю ігнорувалися, що явилось одною з основних причин спотворення самої суті народовладдя, відчуження особистості від реальної влади». У тій же монографії Копейчиков висловлює слушну думку, що ігнорування особистої автономії людини, в тому числі з механістичних міркувань, в інтересах технократичного елітизму, суттєво спотворює правовладдя [1].

Схожі міркування свого часу висловлював і теоретик правового прагматизму, суддя (та голова у 1930 р.) Верховного Суду США Олівер Венделл Голмс (молодший). На думку Голмса, людина майбутнього є знавцем статистики та майстром економіки, однак приписи Конституції не є математичними формулами; життя права не є суто логічним, в його основі лежить досвід; Конституція не може втілювати певну економічну теорію, бо створена для людей з суттєво відмінними поглядами [2].

Погоджуючись із справедливою критикою механістичних уявлень про право у працях Копейчикова та Голмса, автор водночас вважає за необхідне розвивати точні кількісні дослідження у правовому аналізі за умови, що математичний апарат не підміняє і, тим більше, не протиставляється принципам і цінностям права, а служить інструментом пізнання і посилення верховенства права на загальнолюдських ціннісних і доктринальних засадах, таких як свобода волі та права людини [3]. Зокрема, автором запропоновано низку математичних і комп'ютерних моделей особистої автономії та правової рівноваги, що досягається у правових процесах через балансування свободи та відповідальності осіб [4] [5] [6], а також концепцію автономного значення верховенства права, яке полягає в тому, що усі суб'єкти права визнають право кожного відстоювати власні інтереси та користуватися доступними благами, уникають конфронтації та конфліктів інтересів, в усіх правових відносинах дотримуються визнаних та визначених ними норм (законів), як правило, попередньо проголошених, на основі яких здійснюється розсуд про справедливість (правосуддя), виявляються факти порушення права і встановлюється відповідальність для відновлення справедливості [7].

Таким чином, зазначимо у підсумку, що передумовою добросовісного дослідження правових процесів є визнання автономії цих процесів та їх елементів, активних (суб'єктів) і пасивних (об'єктів), тобто, притаманності процесам та їх елементам індивідуальних закономірностей їх існування, знання про які здобувається у теоретичних і практичних дослідженнях, за допомогою правового аналізу, синтезу, моделювання. Особливий інтерес у контексті становлення юридичної науки може мати такий наслідок наведеної концепції, що власне правове дослідження може розглядатися як правовий процес, в якому досліднику притаманна автономія (академічна свобода) у формулюванні, перевірці на практиці та відстоюванні у науковій дискусії власних гіпотез і теорій, при творенні, збереженні та поширенні наукового знання і його використанні в інтересах суспільства та людського розвитку.

Список використаних джерел

1. Копейчиков В. В. Народовластие и личность. Киев: Україна, 1991. 280 с.
2. White G. E. Justice Oliver Wendell Holmes: Law and the Inner Self. New York: Oxford University Press, 1995. 648 p.
3. Шеляженко Ю.В. Перспективні напрями аналітично-правових досліджень. Альманах права. Київ: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького Національної академії наук України, 2018. № 9. С. 316-319.
4. Sheliashenko Y. Computer Modeling of Personal Autonomy and Legal Equilibrium. Advances in Intelligent Systems and Computing. 2018. Vol. 765. Pp. 74-81. DOI: 10.1007/978-3-319-91192-2_8. arXiv: 1808.05379
5. Sheliashenko Y. Two-Agent Model of Personal and Group Autonomy in Distributive Justice. Сучасні проблеми математики та її застосування в природничих науках і інформаційних технологіях: матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 50-річчю факультету математики та інформатики Чернівецького Національного Університету імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2018. С. 131.
6. Sheliashenko Y. Model of Personal Autonomy and Legal Equilibrium for Containment Theory in Criminology. VI Всеукраїнська математична конференція імені Б.В. Васишина "Нелінійні проблеми аналізу" (26-28 вересня 2018 року, Івано-Франківськ – Микуличин): тези доповідей. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2018. С. 85-86.
7. Шеляженко Ю. В. Автономне значення верховенства права. Альманах права. Київ: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького Національної академії наук України, 2017. № 8. С. 292-295.

**Слухач 5-В курсу Навчально-наукового
інституту заочного та дистанційного
навчання Національної академії
внутрішніх справ**

Шуляк Любов Олександрівна¹

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАТРИМАННЯ

В умовах реформування адміністративно-правового законодавства особливо актуальними залишаються питання реформування інституту адміністративного затримання, тому що він передбачає можливість обмеження конституційних прав та свобод людини та громадянина, а життя і здоров'я, честь гідність є найвищою суспільною цінністю України [1].

Проблематику адміністративного затримання розглядали в своїх працях такі провідні вчені, як О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, А.С. Васильєв, І.П. Голосніченко, С.Т.Гончарук, Є.В. Додін, М.М. Дорогих, В.В. Зуй, Р.А. Калюжний, С.В. Ківалов, Л.В. Коваль, В.К.Колпаков, В.Ф. Опришко, О.І. Остапенко, І.М. Пахомов, В.П. Петков та інші.

Безперечно, на наш погляд, твердження В.П. Бірокова, що питання про затримання особи, яка вчинила правопорушення розглядається в процесуальному розумінні відповідно до Кримінально-процесуального кодексу України і як адміністративно – правовий акт [2, с.81-82].

Особливої уваги заслуговують питання розгляду зарубіжного досвіду формування інституту адміністративного затримання, тому що запозичення окремих його елементів може стати вагомим кроком на шляху до ефективної адміністративно – правової реформи.

Заслуговують на увагу дослідження Т.Ф. Весельської, яка акцентує увагу на розвитку інституту адміністративного затримання в Сполучених Штатах Америки та

¹ Науковий керівник: Плугатир М.В.